

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۴: در مسیر اخلاص

موضوع: عهد فطری با خدا

– انسان همیشه بر سر دوراهی است:

(۱) بندگی خدا (توحید عبادی و گرایش فطری ما)

(۲) بندگی هوای نفس و شیطان (شرک عبادی)

– خواسته‌ی خدا از ما ← دوری از شیطان و بندگی خدا است ← این عهد فطری ما با خدا است.

– آیه: ﴿الم اعهد إليکم یا بنی آدم﴾ ای فرزندان آدم مگر با شما عهد نکرده بودم ←

أن لا تعبدوا الشيطان ← که شیطان را بندگی نکنید

إنه لکم عدوٌّ مبين ← که وی دشمن آشکار شما است

و أن اعبدونی ← و این که مرا بندگی کنید

هذا صراط مستقیم ← (که) این راه راست است. ﴿

(۶۰ و ۶۱، یس)

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۴: در مسیر اخلاص

موضوع: عهد فطری با خدا

- عهد و گرایش فطری ما، بندگی خدا است.
- با غفلت از عهد فطری دچار بندگی شیطان که دشمن آشکار ما است می‌شویم.
- «صراط مستقیم» همان توحید عبادی است.
- «یا بنی آدم» ← کسانی که عهد فطری با خدا را فراموش کردند و دچار بندگی شیطان شدند.

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۴: در مسیر اخلاص

موضوع: بندگی مخلصانه

- تمام جهت‌گیری‌های زندگی به سوی خدا و فقط برای رضا و تقرب او باشد ← هوای نفس و شیطان در آن راه نداشته باشد.
- عمل دو جزء دارد:

(۱) نیت ← روح عمل ← بعد اصلی عمل ← اهمیت بالا دارد ← نیتة المؤمن خیر من عمله!

(۲) شکل و ظاهر ← جسم و کالبد عمل ← بدون روح معنا ندارد.

● حسن فاعلی ← به انجام‌دهنده‌ی کار (فاعل) و نیت او بازمی‌گردد ← (روح و حقیقت عمل)

● حسن فعلی ← به خود کار (فعل) و نوع انجام دادن آن بازمی‌گردد.

● حسن فعلی به دنبال حسن فاعلی می‌آید.

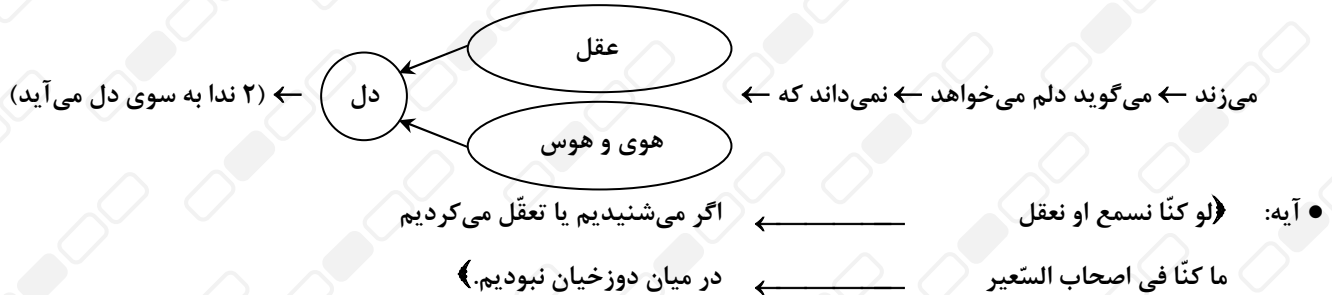
عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۴: در مسیر اخلاص

موضوع: برنامه‌ریزی برای اخلاص - تقویت روحیه‌ی حق‌پذیری

- تقویت روحیه‌ی حق‌پذیری:

- اولین قدم برای ورود به بندگی و اخلاص
- فرد حق‌پذیر تابع دلیل است ← در مقابل حق تسلیم و خاضع است ← راحت وارد مسیر بندگی می‌شود ← راه را سریع می‌پیماید.
- فردی که راه حق را بر خود بسته است ← به جای عقل از هوی و هوس پیروی می‌کند ← هنگام خیرخواهی دیگران دست به انکار



(۱۰، ملک)

- کسانی این را می‌گویند که حق‌پذیر نبوده و به ندای هوی و هوس پاسخ دادند ← پشیمان هستند.
- در این آیه عامل جهنمی شدن، عدم حق‌پذیری است.

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۴: در مسیر اخلاص

موضوع: برنامه‌ریزی برای اخلاص - افزایش معرفت به خداوند

- هر چه معرفت و ایمان به خدا بیشتر شود و شناخت او عمیق‌تر گردد ← انگیزه‌ی ما برای پرستش و بندگی زیاد می‌شود.
- علت دعوت قرآن به تفکر در آیات الهی ← افزایش معرفت
- شعر: «آفرینش همه تنبیه خداوند دل است
دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار
این همه نقش عجب برد رو دیوار و جور
هر که فکر نکند نقش بود بر دیوار»
- اگر در آفرینش تفکر نکنیم فقط ظاهر عالم را می‌بینیم که پسندیده نیست.
- اشعار نشان‌گر ضرورت تفکر در آفرینش و به تبع آن افزایش معرفت هستند.
- شعر: «مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان
هر دو عالم پر ز نور و دیده نابینا چه سود؟»
- اگر در عالم و نشانه‌های الهی تفکر نکنیم، چشم دل کور می‌شود.
- این بیت با آیه‌ی «الله نور و السماوات و الأرض» هم مفهوم است.

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۴: در مسیر اخلاص

موضوع: برنامه‌ریزی برای اخلاص - راز و نیاز با خدا

- نتایج نیایش با خدا و استمداد از او:

(۱) تقویت محبت خدا در قلب

(۲) کنار رفتن غفلت

(۳) بهره‌مندی انسان از امدادهای الهی

- از آنجا که نماز عبادتی است که خود خدا خواسته تا با او این‌گونه سخن بگوییم ← جایگاه ویژه‌ای دارد ← برای تقویت حضور خدا در زندگی و مداومت یاد خدا ← ۵ نوبت در شبانه‌روز آن را تکرار می‌کنیم.

- آیه: ﴿وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي﴾ ← نماز را برای من به‌پادار﴾

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۴: در مسیر اخلاص

موضوع: برنامه‌ریزی برای اخلاص- یاد معاد و روز حساب

- از مؤثرترین راه‌ها برای تقویت اخلاص ← توجه به حیات جاودانه است که کیفیت آن با اختیار ما رقم می‌خورد.
- باید خود را برای آخرت آماده کنیم ← «الدنیا مزرعة الآخرة»
- فقط ساکنان بهشت اهل نجاتند
- یکی از بهترین لحظه‌ها برای انسان آن است که این‌گونه مورد خطاب خداوند قرار گیرد ← ای نفس به آرامش رسیده، خشنود و خداپسند، به سوی پروردگارت بازگرد، در میان بندگان خودم در آی و در بهشت خودم داخل شود ﴿بَايْتَهَا النَّفْسُ الْمَطْمَئِنَّةُ اِرْجَعِي اِلَى رَبِّكَ رَاضِيَةً مُرَضِيَّةً ...﴾

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۴: در مسیر اخلاص

موضوع: برنامه‌ریزی برای اخلاص - انجام عمل صالح

- قرآن غالباً ایمان را قرین عمل صالح معرفی نموده ← چرا که آدمی مسیر حق را می‌شناسد ← به آن ایمان می‌آورد ← عمل را آغاز می‌کند ← از تلاش باز نمی‌ایستد.

- عمل صالح ← (۱) انسان را پرورش می‌دهد. (۲) وجود انسان را خالص می‌کند.

- انسانی که عمل صالح دارد ← (۱) خداوند ادامه‌ی مسیر را به او نشان می‌دهد. (۲) او را بیشتر هدایت می‌کند.

- آیه: ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا﴾ ← کسانی که در راه ما تلاش و مجاهده می‌کنند.

لنهدیتهم سبلنا ← قطعاً راه‌های خود را به آنان می‌نمایانیم.

و ان الله لمتع المحسنين ← و بی‌تردید خداوند همراه نیکوکاران است. ﴿

(۶۹، عنکبوت)

• آیه به آثار عمل صالح و توفیقات الهی اشاره دارد.

• جهاد در راه خدا ← بندگی خالصانه‌ی خدا است.

• عنایات و ولایت اختصاصی خدا

• با توجه به مفهوم هدایت ← اشاره به توحید در ربوبیت

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۴: در مسیر اخلاص

موضوع: ثمرات اخلاص

- اولین ثمره: عدم نفوذ شیطان در انسان و یاد او از افراد بااخلاص
- بالاترین ثمره: تقرب به خداوند
- ثمرات میانی:

- دست‌یابی به معرفت
- دست‌یابی به اندیشه‌های محکم و استوار و حکمت
- احساس اطمینان و آرامش روانی
- زندگی سالم و به دور از فساد و احساس لذت از زندگی
- نجات از دغدغه‌ها و کسب زیبایی‌های معنوی
- ثمرات که در ذهن ما نمی‌گنجد:

- ﴿جعلک غنیاً لا تفتقر﴾
- ﴿جعلک حیاً لا تموت﴾ (حیاء طیبه)
- ﴿تقول للشیء کن فیکون﴾ (مرتبه‌ای از ولایت معنوی)

- شعر: «بندگی کن تا که سلطانت کنند تن رها کن تا همه جانت کنند...»

(کن فیکون)

(حیاء طیبه)

عنوان کتاب: دین و زندگی

درس ۴: در مسیر اخلاص

موضوع: آیه

این گونه بازگردانیدیم از او

بدی و زشت کاری را

چرا که او از بندگان مخلص ما بود.

(۲۴، یوسف)



کذلک لنصرف عنه



السَّوءِ و الفحشا



أنه من عبادنا المخلصین

● اشاره به عدم نفوذ شیطان، از ثمرات اخلاص دارد.

● اخلاص بالای حضرت یوسف، سبب ولایت معنوی خدا و دور کردن او از بدی‌ها بود.